

Az európai unió Közös Agrárpolitikája átfogó reform előtt áll. Alulírott civil szervezetek ezúton fejezzük ki közös álláspontunkat, egy olyan új KAP érdekében, mely a fenntartható, helyi, kisléptékű élelmiszerrendszereket támogatja.

Jelenleg az unió dokumentumai korunk kihívásaira hivatkoznak:

Munkahelyteremtés: A nemzetközi gazdasági válság növekvő munkanélküliséget hozott. Szerintünk Európa vidéki területei számára a helyi piacokra termelő kis- és családi gazdaságok segítése a vidéki munkanélküliség kezelésének eddig kiaknázatlan lehetőségét jelentené. A vidéki népesség gazdasági aktivitásának megtartása, ill. növelése a szociális és egészségügyi költségek csökkentése szempontjából is fontos. A kisléptékű élelmiszertermelés munkahelyteremtési potenciálját önfoglalkoztatási jelentőségén túl a nők, az idősek, idénymunkások munkaerőpiacra való bevonásának lehetősége is fokozza. A tőkeintenzív nagyüzemi, ipari jellegű termelés előtérbe helyezése a munkahelyteremtés ellen hat.

Klímavédelem: A globális klímaváltozásra a **kisléptékű, változatos, lokalizált** élelmiszer-rendszerekre épülő európai ökoszociális agrár-élelmiszerrendszerek támogatása a megoldás, közülük is kiemelhető az ökológiai gazdálkodás. Ajánlásaink az üvegházgáz-kibocsátás radikális csökkentésének lehetőségét tárják fel, a helyben termelt, feldolgozott és értékesített élelmiszer térnyerésén, és a szállítási szükséglet ebből következő lefaragásán keresztül. A klímaváltozáshoz való alkalmazkodás tekintetében, a FAO által megrendelt nemzetközi felmérés¹ tapasztalatai szerint a tájjellegű, hagyományos, ellenálló fajták, a mozaikos térszerkezetű, kisléptékű családi gazdaságok rendszere jobb eredményeket ígér e kihívás szempontjából. Mindez a **tagországok kulturális sokszínűségének és hagyományainak megőrzését is szolgálja.**

Élelmezésbiztonság: **Elérhető árú, hosszú távon biztosítható biztonságos élelmiszer** a helyi lakosságnak – véleményünk szerint a mezőgazdaságnak elsősorban a helyi lakosság élelmiszerellátását kell környezetbarát módon céloznia. Az intenzív nagyüzemi gazdálkodás ez ellen hat, rövid idő alatt terméketlenné teszi a talajt, elszennyezi a vizeket, az élelmiszerek beltartalma silány és vegyszer szermaradékokkal terhelt. A Föld növekvő népességét nem az európai mezőgazdaság világpiacra irányuló tömegtermelésének kell ellátnia. Ehelyett olyan szabályozási, támogatási rendszerek, továbbá kereskedelmi megállapodások létrehozására kell törekedni, melyek az érintett országok mezőgazdaságának fenntartható, a helyi szokások és tudás figyelembevételével folytatott fejlesztését támogatják.

Élelmiszerbiztonság: **A hagyomány és rugalmasság elvének érvényesülésével;** a más szabályozási környezetből érkező import-élelmiszerek szigorú ellenőrzésével, tagországi élelmiszer-önrendelkezéssel.

Az új Közös Agrárpolitikával kapcsolatos alapelveink:

- **A kis- és családi gazdaságok, fenntartható gazdálkodás** megtartása és fejlesztése, mely a helyi élelmiszer-szükségletre termel, és szolgálja a környezet, a népegészségügy és az élő vidéki táj szempontjait. Ehhez az szükséges, hogy a gazdálkodók tisztességes megélhetésre telessenek szert a terményük eladásából, a stabil és méltányos árak révén. Ez az előfeltétele annak, hogy a gazdálkodás gazdaságilag vonzó legyen, különösen a fiatal nemzedék számára.

¹ IAASTD jelentés: www.agassessment.org

- **Közpénzből nyújtott közvetlen támogatást** csak olyan termelési módok és gazdaságok kapjanak, melyek foglalkoztatási és környezeti szempontból kiemelkedő teljesítményt nyújtanak. Javasoljuk rossz környezeti és szociális teljesítményt nyújtó intenzív mezőgazdasági módszerek közvetlen támogatásának radikális és gyors csökkentését, és az így felszabaduló források átcsoportosítását a magas környezeti és szociális teljesítményt nyújtó agrár-környezetgazdálkodási (ezen belül főként a biotermesztési) rendszerek támogatására. Elutasítjuk a nagyüzemi intenzív gazdálkodás energiacélú természetésének támogatását.
- **Az élelmiszertermelés, feldolgozás és értékesítés** a lehető leginkább helyi szinten történjen, és a multinacionális kereskedelem és feldolgozócégek piactorzító túlsúlyát az élelmiszerláncban meg kell szüntetni. A helyi élelmiszertermékek súlyának növelése az élelmiszerbiztonságot is növelné.
- **A Közös Agrárpolitika komplex szemléletben készüljön el**, melynek alapvető céljai között egyforma súllyal kell szerepelnie a természeti erőforrások (termőföld, vízkinccs, biodiverzitás stb.) megőrzését és gyarapítását, az elpusztított vagy súlyosan károsított élőhelyek rehabilitációját szolgáló földhasználat kialakításának; a vidéki területek népességmegtartó képességét szolgáló helyi gazdasági rendszerek kiépítésének; valamint az e célokat támogató oktatási, tájékoztatósi, tudatformálási, közösségfejlesztési, a vidéki térségekben elérhető életszínvonal emelését szolgáló fejlesztéseknek. Ezért a készülő KAP-ot az egyéb szakterületi szabályozási eszközök figyelembe vételével kell elkészíteni, illetve elveit e kapcsolódó szakterületi szabályozásokban is alkalmazni kell.

A fenti elvek érvényesítéséhez az alábbi eszközöket tartjuk szükségesnek:

- **Kínálatszabályozás és piacsabályozás**, és olyan eszközök, melyek átláthatóvá teszik az élelmiszerláncot és behatárolják a feldolgozóipar és kereskedelem profitrését. Garantált minimum termelői árakat kell bevezetni az esetleges klimatikus okokból előálló termény-túlkínálat kezelésére.
- A túl alacsony árú **import elleni védekezés jogának** kiharcolása a Kereskedelmi Világszervezetben, különös tekintettel az állati takarmányra.
- **Az EU-ba érkező termékekkel szemben** legalább a nálunk hatályos szintet kell elvárni a vegyszer- és gyógyszer használat, az állatjólét és a társadalmi igazságosság terén (diszkrimináció-mentesség, szabályozott gyermekmunka, a munkavégzés szociális körülményei stb.)
- A **közvetlen kifizetések** csak kiemelkedő környezeti, ill. foglalkoztatási (a gazdaságban foglalkoztatott egységnyi területre eső munkaerő száma alapján számított) teljesítményű gazdaságoknak járjanak, melyet a tagállam önállóan határozhat meg. A kedvezőtlen környezeti adottságú, átlagosnál nagyobb termelési költségű területeken is legyenek extra kifizetések.
- **Kutatás-fejlesztés szerepe** a mezőgazdaságban. Támogatjuk, hogy ez a terület jusson több forráshoz, de az innováció ne vegyszerkutatásokat, nanotechnológiát és GMO-t jelentsen, hanem a helyi, változatos, kisléptékű, és ezáltal a kihívások – szárazság, változékony klíma és energiaválság – felé sokkal ellenállóbb üzemszerkezet és feldolgozás támogatását számukra megfelelő, kisléptékű innovációval. A meglévő fajtaváltozatosságot gondozó mezőgazdasági génbankok közösségi tulajdonban való fenntartására, fejlesztésére is több forrást kell

juttatni. A szabályozás átalakításával ösztönözni kell a hagyományos tájfajták köztermesztésbe és közfogyasztásba vonását. Nagyon fontos, hogy a hagyományos tudás és helyi gazdálkodási gyakorlat felértékelődése, helyi közösségek bevonása álljon ennek a tevékenységnek a középpontjában, mint ahogy az IAASTD jelentés is leszögezi.

- **Megújuló energiák felhasználásának támogatása:** ne kapjon támogatást a nagyüzemi, monokultúrás rendszerben termesztett gabona vagy olajosnövények bioüzemanyaggá (bioetanol, ill. -dízel) alakítása és felhasználása, valamint a biomassza nagyléptékű (ültetvényekről, ill. természetyszerű erdőkből származó lágó vagy fásszárúak erőművi) tüzelése. E módszerek energetikailag, a szén-dioxid mérleget és a biodiverzitásra gyakorolt hatásukat tekintve is inkább károsak, mint hasznosak. A klímavédelem (szén-dioxid megkötés, talaj széntartalmának megőrzése) és a biodiverzitás védelme szempontjából egyaránt előnyösebbnek tartjuk az élelmiszertermelésre nem alkalmas területek őshonos erdőkkel való visszaerdősítését. Ösztönözni kell a komposztált állati és a zöldtrágya alkalmazását, mellyel egyrészt a mezőgazdasági körfolyamatok helyreállítása elősegíthető, másrészt az energiaigényes, magas üvegház-gáz kibocsátású műtrágya gyártása kiváltható. A megújuló energiák tekintetében, a nem- mezőgazdasági jellegű, ill. a kisléptékű mezőgazdasági energiahasznosítási beruházások támogatása lenne szükséges (kisléptékű nap-, geotermikus, szélenergia és biomassza-hasznosítás).
- **Helyi élelmiszerrendszerek, közvetlen értékesítés támogatása** során a vidékfejlesztési programokban: a vidéki foglalkoztatás és a helyi élelmiszergazdaság fejlődését támogató intézkedések kerüljenek előtérbe: támogatni kell a termelők összefogását, kisléptékű feldolgozóüzemek, közvetlen értékesítési lehetőségek kiépítését, elősegíteni a meglévő gazdálkodói kézbe adását. A fiatal gazdálkodók földhöz jutását és elindulását segítő intézkedéseknek szintén kiemelt szerepet kell juttatni.
- **A tagállamoknak önrendelkezési jogot kell biztosítani a földpiaci szabályaik megalkotásában.** Ennek célja, hogy az állam a területét alkotó föld tulajdonát és használatát a köz érdekeinek megfelelően tudja szabályozni.
- A vidékfejlesztési programok tekintetében, támogatjuk a **valódi agrár-környezetvédelemre** és a vidékfejlesztésre juttatandó támogatások arányának erőteljes növelését.
- **Támogatni kell** a vidéki kis- és középvállalkozásokat (falusi turizmus, szolgáltatások, egyéb nem mezőgazdasági vállalkozások).
- **A génmódosított szervezetek** köztermesztésben, élelmiszerekben és takarmányokban való felhasználását, és az ezeket tartalmazó termények importját be kell tiltani.

TÁMOGATÓ Szervezetek (csatlakozás sorrendjében):

Szervezet	Aláíró
1. Magyar Biokultúra Szövetség	Dr. Roszik Péter alelnök, Czeller Gábor elnök
2. Magyar Természetvédők Szövetsége	Farkas István ügyvezető elnök
3. Szövetség az Élő Tiszáért Egyesület	Dr. Veres Nándor elnök
4. Védegylet Egyesület	Boda Zsolt szóvivő

A csatlakozó civil szervezetek a jelentkezését az info@biokontroll.hu email-címre várjuk a szervezet pontos megnevezésével az aláíró nevével és jogosultságának megjelölésével.